Kulturutskottets betänkande 1989/90:KrU3

Folkrörelser

1989/90
KrU3

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet förslag i fem motioner som syftar till ett ökat samhällsstöd till de ideella folkrörelserna. Förslaget i en av motionerna tar sikte på att stärka det nordiska samarbetet genom ett stöd till de barn-, ungdoms-, handikapp- och hembygdsföreningar som vill utveckla ett nordiskt samarbete.

Utskottet avstyrker motionsyrkandena. Till betänkandet har fogats en reservation.

Motionerna

Yrkanden

1988/89:Kr404 av Kristina Svensson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en försöksverksamhet i Värmland med en friare användning av statliga resurser till folkbildningen.

1988/89:Kr405 av Berndt Ekholm och Evert Svensson (båda s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd till volontärarbete i Sverige bedrivet av ideella organisationer.

1988/89:Kr414 av Karin Söder m.fl. (c,fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utredning av och förslag till organisationsstöd till svenska barn-, ungdoms-, handikapp- och hembygdsföreningar vilka vill utveckla sitt nordiska samarbete.

1988/89:Kr417 av Elver Jonsson m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om folkrörelsernas roll för demokratins utveckling och ett vitalt samhällsklimat,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samhällets stöd till ideellt arbete.

5. att riksdagen begär att regeringen framlägger förslag till ekonomiska stimulansåtgärder för ideellt arbete i föreningar som bidrar till ökade sociala kontakter mellan människor i olika åldrar och olika miljöer.

Motiveringar

I motion Kr404 (s) framhålls behovet av stöd till de ideella organisationerna. Motionärerna erinrar om att regeringen i årets budgetproposition dels föreslår ökad flexibilitet i gällande bidragsregler för studieförbunden, dels aviserar en försöksverksamhet med ett bidragssystem som radikalt skiljer sig från det nuvarande relativt regelstyrda och i stället bygger på målstyrning av verksamheten. De menar att på samma sätt som statsmakterna genom ett förenklat bidragssystem kan stimulera folkbildningen — folkrörelsernas serviceorgan — borde även andra offentliga regelsystem som påverkar folkrörelsernas arbete kunna förenklas och resurser föras till verksamhet i stället för att tas i anspråk av bidragsadministrationen.

I motionen anförs vidare bl.a. följande:

Det finns i dag goda skäl att aktualisera denna fråga eftersom flera tecken tyder på att en rad av våra traditionellt starka folkrörelser arbetar i en tilltagande motvind, däribland flera betydande ungdomsorganisationer. Metoder som kan öka folkrörelsernas handlingsfrihet i framtiden är mot denna bakgrund påkallade. — — — En geografiskt avgränsad försöksverksamhet med utrymme för experiment, utvecklingsarbete och nya satsningar i stor skala kan vara en lämplig väg att inleda en av allt att döma nödvändig omprövningsperiod. Ett sådant försök torde vara värdefullt var i riket det än kan komma till stånd, men det bör vara en fördel att förlägga det till en landsända där intresset för att ta vara på kulturverksamheten som en regional och lokal utvecklingsfaktor är uttalat och har politisk uppbackning på olika nivåer. Med dessa kriterier skulle Värmlands län vara ett lämpligt försöksområde som ett "FRILÄN FÖR FOLKRÖRELSER OCH KONSTNÄRER".

Motionärerna pekar på att Värmlands läns landsting i sitt kulturpolitiska program framhållit att det gäller att utforma en konsekvent folkrörelsepolitik som utgår från att dessa organisationer är viktiga gemensamma resurser i samhället. Flera möjligheter för folkrörelserna bör öppnas så att de efter eget val kan ta på sig angelägna samhällsuppgifter. Praktiskt skall detta innebära en politik som öppnar flera kanaler mellan samhällsorganen och folkrörelserna, och organisationerna måste i ökad utsträckning ges tillfälle att delta i planeringsdiskussionerna på ett tidigt stadium och på så sätt finna ut vilka skiftande roller man från tid till annan kan spela. Motionärerna förordar att ansvariga

myndigheter får i uppdrag att i samverkan med landstinget och länets kommuner göra Värmlands län till ett försöksområde för en ny folkrörelsepolitik som erbjuder ekonomiska möjligheter för experiment och utvecklingsarbete syftande till att med organisationslivets hjälp göra många fler människor delaktiga av kulturlivet.

I motion Kr405 (s) påpekas att flera ideella organisationer, huvudsakligen kyrkor och samfund, haft en form av volontärtjänst för ungdomar mellan 18 och 25 år. Motionärerna lämnar följande redovisning av volontärverksamheten.

Som huvudprincip gäller att man gör en ettårig, i vissa fall tvåårig, insats i lokalt arbete inom organisationens ram, som ett uttryck för personligt engagemang och utan avsikt att tjäna pengar. De flesta får arbeta bland barn och ungdom och gör därmed en betydelsefull samhällsinsats. De ursprungliga ersättningsvillkoren — mat, logi och fickpengar — gäller fortfarande, men har i takt med utvecklingen av mer detaljerade skatteregler i de flesta fall utvecklats till en fast men låg "månadslön".

— — —

För att säkra målsättningen vad gäller personlig utveckling ges en introduktionskurs — i flera fall omfattande fyra veckor — samt återkommande kursdagar under året. Dessutom finns ett uttalat krav på en lokal handledare, som skall se till att volontären utifrån sina egna förutsättningar får pröva sin förmåga, lära sig att samarbeta och i stigande grad ta ansvar och utveckla ledarskap.

Motionärerna anför att gällande skatteregler med bl.a. schablonbeloppen för fri kost och logi som riktmärken gör det allt svårare för de arbetsgivare det här gäller — i de flesta fall lokala församlingar eller lokalavdelningar av ideella ungdomsorganisationer med små ekonomiska resurser byggda i huvudsak på frivilliga gåvor och medlemsavgifter samt en del kommunala bidrag — att erbjuda volontärtjänster vid sidan av de nödvändiga fasta heltidstjänsterna. De anser därför att åtgärder bör vidtas till stöd för denna volontärtjänst. En tänkbar möjlighet är enligt motionärerna att inom ramen för stödet till de centrala ungdomsorganisationerna specialdestinera medel till volontärarbetet.

Förslaget i motion Kr414 (c,fp) syftar till att stärka det nordiska samarbetet. I detta sammanhang spelar enligt motionärerna folkrörelserna en viktig roll bl.a. genom lägerverksamhet och utbyte mellan organisationernas ledning. Denna verksamhet hämmas i viss mån på grund av bristande ekonomiska resurser. Motionärerna anser därför att det finns anledning att överväga införande av ett organisationsstöd till svenska organisationer som vill etablera eller utveckla ett samarbete med likasinnade organisationer i andra nordiska länder. Reglerna för

det stöd som Nordiska ministerrådet kan lämna är så utformat att det ganska starkt begränsar vilka som kan erhålla stöd. Motionärerna anser att en översyn av dessa regler är nödvändig så att de får en utformning som bidrar till att utveckla det folkliga engagemanget för nordiskt samarbete.

I motion Kr417 (fp) framhålls den stora roll som folkrörelserna har spelat för demokratins framväxt i Sverige. Motionärerna menar att folkrörelserna även varit en mycket viktig faktor för att hålla demokratin levande genom opinionsbildning och kritik av missförhållanden på olika samhällsområden. De poängterar att med folkrörelser avses de ideella folkrörelserna, inte intresseorganisationerna. Motionärerna understryker att varje folkrörelse arbetar, och måste få arbeta, utifrån sina förutsättningar och sina mål. Det bidrar till mångfald och variation. Det kan aldrig, säger de, vara statens uppgift att söka styra vad folkrörelser bör göra. Tvärtom kan man säga att samhället blir bättre ju fler människor som får tillfälle att utveckla sina egna intressen och sitt engagemang i ett konstruktivt ideellt arbete.

Enligt motionärerna har staten under senare år försvårat för folkrörelserna i en rad avseenden. De nämner särskilt att stödet till organisationstidskrifter har tagits bort, samtidigt som portokostnaderna för dessa tidskrifter stigit kraftigt. Nya telefontaxor missgynnar också föreningarna. Motionärerna betonar att folkrörelserna själva måste ansvara för sin verksamhet men att stöd i olika former från samhällets sida är av stor betydelse för att ge folkrörelserna goda arbetsmöjligheter.

Enligt motion Kr513 (c) utgör de många ideellt arbetande ledarna och funktionärerna i föreningarna en omistlig tillgång för samhället. Ofta förekommer att de utför frivilligt arbete och gör ekonomiska uppoffringar. Motionärerna anser att samhället bör stödja och uppmuntra ideella insatser i föreningslivet som bidrar till ökade sociala kontakter mellan människor i olika åldrar och olika miljöer. Riksdagen bör därför ge regeringen i uppdrag att framlägga förslag till ekonomiska stimulansåtgärder för ideellt arbete.

Utredningsförslag

Folkrörelseutredningen (C 86:01) avlämnade i september 1988 sitt slutbetänkande (SOU 1988:39) Mål och resultat — nya principer för det statliga stödet till föreningslivet. I betänkandet anför utredningen sammanfattningsvis att en ökad kunskap om föreningslivets roll i samhället och dess utveckling skall ligga till grund för en framtida bidragsgivning grundad på statistikbearbetning och forskning.

Utredningen anser att det behövs en samlad syn på den statliga bidragsgivningen inom olika områden. Detta innebär att vissa gemensamma principer skall vara vägledande för all statlig bidragsgivning till föreningslivet. Bl.a. genom att dela upp bidragen i allmänna bidrag och resultatinriktade bidrag kan en samlad syn åstadkommas. En viktig princip är att verksamheternas omfattning och inriktning skall utgöra grund för bidragsgivningen.

Utredningen förordar att i en framtida bidragsgivning riksdagen bör fastställa övergripande mål för bidragen och ekonomiska ramar. Organisationerna kan, sägs det, delta i förberedande diskussioner inför dessa beslut.

Beträffande regler och kontroll anför utredningen bl.a. följande:

Den framtida bidragsmodellen bör bygga på målbeskrivningar, som utgår från bättre kunskap om föreningslivet samt en nödvändig dialog mellan organisationerna och statsmakterna. Då kan dagens detaljstyrning ersättas med en friare användning av bidragen. Den kontroll som i dag sker kan ersättas med utvärdering av måluppfyllelse och önskade resultat. Bidragen görs mera långsiktiga, där utvärderingen sker med treårsintervaller.

Samordningen av bidragsgivningen inom regeringskansliet bör förstärkas. Detta kan ske genom utarbetande av en rapport vart tredje år, som överlämnas till riksdagen. Denna rapport skapar förutsättningar för samlade diskussioner i riksdagen inför ställningstagande om bidragens inriktning för den kommande treårsperioden.

I ett tidigare avlämnat betänkande (SOU 1987:3) Ju mer vi är tillsammans konstaterar utredningen sammanfattningsvis bl.a. följande.

Det finns i Sverige omkring 145 000 lokala föreningar anslutna till någon riksorganisation med tillsammans över 31 miljoner medlemmar. Tre av fyra föreningar är anslutna till någon av de 577 riksorganisationer med individuellt medlemskap som finns i civildepartementets register. Dessutom finns ytterligare ungefär 50 000 lokala organisationer, med ett okänt antal medlemmar, som inte ingår i någon riksorganisation.

De olika föreningarna har olika mål för sin verksamhet. De kan vara idérörelser, intresse- eller identitetsorganisationer eller föreningar för hobbyverksamhet. Men en viktig egenskap har de alla gemensamt: De har en oerhörd betydelse för att skapa ett socialt nätverk i det område där de verkar.

Utredningens kartläggningar tyder på att Föreningssverige förändrats under 1970- och 1980-talen. Intresseorganisationerna har utvecklats både vad gäller antalet medlemmar och aktiviteterna. Samtidigt har det uppstått många föreningar av s.k. interaktionstyp, det vill säga t.ex. hobbyföreningar eller gemenskapsföreningar. Däremot tycks de idéburna rörelserna ha problem med stagnerande eller till och med minskande medlemstal och låg aktivitet. Utredningen anser att det är viktigt att det kommer i gång en diskussion om denna utveckling.

Utredningen konstaterar att under de senaste årtiondena har antalet föreningar med uppgifter att tillgodose viktiga behov för sina medlemmar inom bl.a. omsorgsarbetet, de sociala, fritids- och kulturverksamheterna ökat kraftigt. Utredningens uppdrag har varit att bland annat underlätta för sådana föreningar att verka.

Några avgörande hinder för föreningar att engagera sig i den här sortens verksamhet har utredningen inte funnit. De förslag som läggs är inriktade på att befästa den utveckling som redan pågår, och göra det lättare för föreningar att ta på sig uppgifter av detta slag.

I rapporten (Ds 1989:36) Kultur i hela landet som utarbetats av en särskild utredare inom utbildningsdepartementet behandlas frågor rörande inriktning och former för statens stöd till regionernas kulturverksamhet. I rapporten betonas bl.a. att kulturens alltmer erkända betydelse för den regionala utvecklingen måste innebära att kulturen får en mer framträdande roll i den regionala planeringen. Det betonas att det är nödvändigt att varje region får avgöra i vilka former denna planering skall ske. I rapporten framhålls vikten av att stimulera lokala kulturinsatser och att härvidlag nya former bör prövas.

I rapporten presenteras inte några detaljerade förslag. Utredaren utpekar i stället ett antal områden som bör bli föremål för expansion. Han anger också var utvecklingen kan hållas tillbaka.

Rapporten remissbehandlas för närvarande. Avsikten är att rapporten jämte de förslag och synpunkter som remissinstanserna för fram skall tjäna som utgångspunkt vid beredningen av förslag till i första hand budgetpropositionen 1990.

Tidigare behandling av förslag om stöd till folkrörelser

Utskottet har åren 1983, 1984, 1987 och 1988 (bet. KrU 1982/83:26, bet. KrU 1984/85:5, bet. KrU 1987/88:3, bet. 1988/89:KrU2) behandlat motionsförslag om samhällets stöd till folkrörelserna. Vid samtliga tillfällen har utskottet framhållit den viktiga roll som folkrörelserna har spelat och spelar för det svenska samhällets utveckling. Utskottet har vidare understrukit betydelsen av att insatser i form av ideellt arbete stöds och uppmuntras.

Vid behandlingen våren 1988 avstyrkte utskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande de aktuella motionsförslagen med hänvisning till att folkrörelseutredningens förslag var föremål för remissbehandling. Den fortsatta beredningen av ärendet borde enligt utskottets mening inte föregripas. Utskottet erinrade också om att riksdagen våren 1988 beslutade om vissa ändringar i lotterilagen (1982:1011). Syftet med dessa ändringar var att ge folkrörelserna ökade möjligheter till inkomster från lotterier och spel.

Vissa uppgifter om stöd till nordiskt folkrörelsesamarbete (motion Kr414)

Nordiska ministerrådet lämnar stöd till bl.a. folkbildningssamarbete, idrottssamarbete, ungdomssamarbete och teaterutbyte i Norden. Stödet fördelas enligt av Nordiska ministerrådet utfärdade stödordningar via nordiska samarbetsorganisationer på resp. område.

Enligt uppgift från Nordiska rådets svenska delegations kansli innebär det förslag till budget för år 1990 som kommer att behandlas av Nordiska rådet i november 1989 att de ovan nämnda samarbetsområdena skall tilldelas följande medel:

Folkbildningssamarbete	2 606 000 Dkr.
Ungdomssamarbete	4 077 000 "
Idrottssamarbete	1 236 000 "
Teater- och dansutbyte	5 781 000 "

Vidare finns det möjligheter att från Nordiska kulturfonden få stöd till folkrörelseaktiviteter.

Nordiska rådet har år 1988 på förslag från Nordiska ministerrådet antagit en handlingsplan för det nordiska kulturella samarbetet (Nord 1988:2). Huvudsyftet med denna handlingsplan är att utveckla och stärka den nordiska kulturgemenskapen. Denna gemenskap är, sägs det, inte endast ett värde i sig utan även en förutsättning för det nordiska samarbetet på övriga samhällsområden. Syftet med handlingsplanen är att vitalisera och effektivisera det kulturella samarbetet. Detta skall ske genom decentralisering och tillskapande av nordiska nätverk som skall underlätta mellan de parter som är direkt engagerade i nordiskt samarbete.

I Nordiska rådets kulturutskott behandlas för närvarande ett medlemsförslag (A 886/k) om nordiskt folkrörelsesamarbete. Förslaget syftar till att ett särskilt stödsystem till folkrörelsesamarbetet i Norden skall byggas upp i form av fast stöd eller ett flerårigt projektstöd.

Utskottet

Den viktiga roll som folkrörelserna spelar i vårt samhälle framhålls i de fem motioner som utskottet behandlar i detta betänkande. Från olika utgångspunkter anser motionärerna att folkrörelsernas ställning bör stärkas och att det statliga stödet till dem bör byggas ut.

Förslagen i motionerna Kr405 (s), Kr417 (fp) och Kr513 (c) tar främst sikte på de ideella organisationernas situation. Enligt den först nämnda motionen bör den volontärverksamhet för ungdomar som flera ideella organisationer, främst kyrkor och samfund, bedriver få ett särskilt stöd. I motion Kr417 understryker motionärerna att de ideella folkrörelserna haft stor betydelse som opinionsbildare och kritiker av missförhållanden på olika samhällsområden. Det är, anser de, viktigt att folkrörelserna får arbeta fritt utan någon styrning från statens sida.

Motionärerna poängterar dock att stöd i olika former är av stor betydelse för att ge folkrörelserna goda arbetsmöjligheter. I motion Kr513 betonas att samhället bör stödja och uppmuntra sådana ideella insatser i föreningslivet som bidrar till ökade sociala kontakter mellan människor i olika åldrar och olika miljöer. Motionärerna vill därför att regeringen skall lägga fram förslag om ekonomiska stimulansåtgärder för ideellt arbete.

Som framgår av redovisningen i det föregående har utskottet vid flera tillfällen tidigare och senast hösten 1988 (bet. 1988/89:KrU2) understrukit den viktiga roll som folkrörelserna har spelat och alltjämt spelar för det svenska samhällets utveckling. Utskottet vill ånyo framhålla att ett aktivt föreningsliv är av stor betydelse för att människorna skall bli delaktiga i det fortsatta samhällsbyggandet. Det är därför viktigt att insatser i form av ideellt arbete får stöd och uppmuntran.

Med anledning av de här aktuella motionsförslagen vill utskottet erinra om att folkrörelseutredningen i sitt i september 1988 avlämnade slutbetänkande (SOU 1988:39) Mål och medel — nya principer för det statliga stödet till föreningslivet föreslår nya principer för den statliga bidragsgivningen till föreningslivet. Utredningen konstaterar att det behövs en samlad syn på den statliga bidragsgivningen inom olika områden samt att en viktig princip för bidragsgivningen bör vara verksamheternas omfattning och inriktning. Vidare anser utredningen att en framtida bidragsmodell bör utgå från målbeskrivningar som bygger på bättre kunskap om föreningslivet samt kontakter mellan organisationerna och statsmakterna. Bidragen bör vidare göras mer långsiktiga och dagens detaljstyrning ersättas med en rätt att friare använda bidragen. Samordningen av bidragsgivningen inom regeringskansliet bör förstärkas, vilket enligt utredningen kan ske genom att en rapport utarbetas vart tredje år. Denna rapport skall överlämnas till riksdagen och ligga till grund för riksdagens ställningstagande om bidragens inriktning för en kommande treårsperiod.

Utskottet konstaterar att de synpunkter och förslag rörande folkrörelsernas arbete och inriktningen av det statliga stödet som utredningen presenterat ligger väl i linje med vad motionärerna för fram. Utredningsförslaget har remissbehandlats och är nu föremål för beredning inom regeringskansliet. Utskottet anser att den fortsatta beredningen inte bör föregripas. Motionerna Kr405, Kr417 yrkandena 1 och 2 samt Kr513 yrkande 5 bör därför inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motion Kr404 (s) föreslås att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om en försöksverksamhet i Värmland med en friare användning av statliga resurser till folkbildningen. Utskottet har i det föregående i sammandrag redovisat den motivering som motionärerna lämnar. Av denna framgår att motionärerna anser att en ny folkrörelsepolitik bör utformas som ger ekonomiska möjligheter till experiment och utvecklingsarbete. Genom en sådan verksamhet skulle folkrörelserna kunna verka för att fler människor får möjligheter att ta del av kulturlivet.

I likhet med förslagen i de i det föregående behandlade motionerna överensstämmer motionärernas synpunkter och förslag väl med vad folkrörelseutredningen har fört fram. I rapporten Kultur i hela landet (Ds 1989:36) framhålls också det regionala och lokala kulturlivets betydelse ur regionalpolitisk synpunkt samt den viktiga roll som folkrörelserna generellt har för en aktiv kulturverksamhet.

Med hänvisning till att de två utredningsförslagen för närvarande bereds inom regeringskansliet avstyrker utskottet motion Kr404.

Syftet med förslaget i motion Kr414 (c,fp) är att ett särskilt stöd skall lämnas till svenska organisationer som vill etablera eller utveckla samarbete med organisationer i andra nordiska länder. Motionärerna påpekar att det finns vissa möjligheter att få stöd från Nordiska ministerrådet för nordisk verksamhet. Detta stöd är dock begränsat, både vad avser ändamål och bidragsberättigade organisationer. Motionärerna föreslår att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om utredning av och förslag till organisationsstöd till svenska barn-, ungdoms-, handikapp- och hembygdsföreningar vilka vill utveckla sitt nordiska samarbete.

Utskottet har i det föregående (s. 7) redogjort för det stöd till nordiskt folkrörelsearbete som lämnas från Nordiska ministerrådet samt för den handlingsplan för det nordiska kulturella samarbetet som Nordiska rådet antagit år 1988. Syftet med denna handlingsplan är att förstärka det nordiska samarbetet på olika områden, bl.a. på folkrörelseområdet.

Med anledning av motionsförslaget vill utskottet hänvisa till att folkrörelseutredningens förslag innefattar en rätt för föreningarna att friare använda bidragen.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att motionen inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *statligt stöd till ideella folkrörelser*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Kr405, 1988/89:Kr417 yrkandena 1 och 2 samt 1988/89:Kr513 yrkande 5,
res. (c)

2. beträffande *försöksverksamhet i Värmland*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr404,

3. beträffande *stöd till nordiskt folkrörelsesamarbete*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr414.

Stockholm den 4 oktober 1989

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Åke Gustavsson (s), Maja Bäckström (s), Berit Oscarsson (s), Jan-Erik Wikström (fp), Jan Hyttring (c), Anders Nilsson (s), Lars Ahlmark (m), Sylvia Pettersson (s), Erkki Tammenoksa (s), Leo Persson (s), Stina Gustavsson (c), Alexander Chrisopoulos (vpk), Kaj Nilsson (mp), Ingegerd Sahlström (s), Göran Åstrand (m) och Lola Björkquist (fp).

Reservation

Statligt stöd till ideella folkrörelser (mom. 1)

Jan Hyttring och Stina Gustavsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

De synpunkter och förslag rörande folkrörelsernas arbete och inriktningen av det statliga stödet som utredningen presenterat tar främst sikte på en omläggning av bidragsgivningen. Några konkreta förslag om en förstärkning av det statliga stödet läggs inte fram.

Utskottet anser att samhället bör stödja och uppmuntra de insatser på ideell bas som görs inom föreningslivet. Det är därför angeläget att — så som föreslås i motion Kr513 — förslag till ekonomiska stimulansåtgärder för ideellt arbete snarast utarbetas och föreläggs riksdagen.

Vad utskottet anfört med anledning av motion Kr513 yrkande 5 bör ges regeringen till känna. Utskottets ställningstagande innebär att syftet med förslagen i motionerna Kr405 och Kr417 i betydande utsträckning tillgodoses.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *statligt stöd till ideella folkrörelser*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr513 yrkande 5 och med anledning av motionerna 1988/89:Kr405 och 1988/89:Kr417 yrkandena 1 och 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,